

Sygn. akt II Cz 1465/13

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marzenna Ernest

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. K.**

przeciwko **J. K.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie o sygn. akt III C 899/13

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie w całości.

Sygn. akt II Cz 1465/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 maja 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie (sygn. akt III C 899/13) umorzył postępowanie (pkt I) i zasądził od powódki M. K. na rzecz pozwanego J. K. kwotę 1.217 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt II).

Sąd podkreślił, że zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 89 § 1 zd. 1 k.p.c. pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa. Wprawdzie w kolejnym zdaniu art. 89 § 1 k.p.c. ustawodawca zwolnił pełnomocników z tego obowiązku w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym pełnomocnik winien jedynie powołać się na pełnomocnictwo, wskazując jego datę, zakres oraz okoliczności wymienione w art. 87 k.p.c., jednakże brak dokumentu pełnomocnictwa winien być uzupełniony po przekazaniu sprawy sądowi właściwemu, tak, by był on władny zweryfikować prawidłowość umocowania pełnomocnika. Uwzględniając okoliczność, że strona powodowa nie złożyła pełnomocnictwa udzielonego radcy prawnemu E. P. w dniu 5 kwietnia 2012 r., w oparciu o przepis art. 505³⁷ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.) obciążając nimi powódkę jako przegrywającą proces. W rezultacie zasądził na rzecz pozwanego kwotę 1.217 zł.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód i zaskarżając je w całości wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 130 § 3 k.p.c. oraz w zw. z art. art. 89 k.p.c. i art. 91 k.p.c., oraz art. 505(37) k.p.c., art. 98 k.p.c., a także art. 103 k.c.

W ocenie powoda fakt, iż pełnomocnictwo nie zawiera daty nie może stanowić podstawy umorzenia postępowania w świetle art. 505(37) k.p.c., a jedynie podstawę do wezwania do wyjaśnienia nieścisłości co do daty pełnomocnictwa wskazanego w treści pozwu wniesionego w epu z tym załączonym zgodnie z treścią pozwu złożonego na etapie trybu zwykłego. De facto jest to bowiem jedno i to samo pełnomocnictwo, które od samego początku daty nie zawierało, a pełnomocnik na potrzeby elektronicznego postępowania upominawczego podał datę z umowy jednorazowego zlecenia i ogólnych warunków zlecenia, do której to pełnomocnictwo stanowiło poniekąd załącznik i było wystawione w dniu zawierania powyższej umowy. Dodał, że na potrzeby elektronicznego postępowania nie było również wskazane przedłożenie w/w umowy zlecenia i nie stanowiła ona również załącznika uwzględnionego w pozwie jako brak formalny pozwu na etapie trybu zwykłego.

Skarżący podkreślił, że ani w treści art. 98 k.c. czy też art. 89 k.p.c., art. 91 k.p.c. nie sposób doszukać się zapisu o wymogu daty pełnomocnictwa, pełnomocnictwo również może być przecież potwierdzone na piśmie zgodnie z art. 103 k.c. jako czynność konwalidowana. Załączone do akt pełnomocnictwo procesowe było złożone na piśmie, prawidłowo uwierzytelnione i podpisane przez powoda, spełniało zatem warunki formalne umocowania do działania, brak daty natomiast jak zostało to wcześniej wyjaśnione był pierwotnym brakiem tego pełnomocnictwa, także w momencie składania pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Nie sposób tym samym uznać, zdaniem żalącego, stanowiska Sądu jakoby pełnomocnik nie uzupełnił braków formalnych pozwu, skoro jak wykazano wyżej, pełnomocnictwo na które powoływał się w pozwie elektronicznym jest tożsame z tym wniesionym do Sądu Rejonowego w Szczecinie. Zaznaczył również, że w treści wezwania brak jest zarządzenia dotyczącego daty pełnomocnictwa, tak więc brak tej daty nie może również stanowić przesłanki umorzenia postępowania w trybie art. 505(37) k.p.c..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Jak stanowi art. 505³⁷ § 1 k.p.c., w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2013 roku poz. 654) po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych w art. 505³³, 505³⁴ oraz 505³⁶ przewodniczący wzywa powoda do usunięcia braków formalnych pozwu oraz uzupełnienia pozwu, w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana - w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. W przypadku nieusunięcia braków formalnych pozwu sąd umarza postępowanie.

Zakres związanych z tym czynności, przewidzianych dla przewodniczącego, nie ma związku z formą wniesienia powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz formą, w której nastąpi przekazanie akt sprawy z tego postępowania. Uzupełnienie braków formalnych pozwu może zatem dotyczyć dołączenia pełnomocnictwa (art. 126 § 3 k.p.c.), czego nie wymagają przepisy regulujące elektroniczne postępowanie upominawcze. Wezwanie o uzupełnienie tego rodzaju braków następuje pod rygorem umorzenia postępowania, w terminie dwutygodniowym, a zatem dłuższym niż przy wniesieniu pozwu. Rozwiązanie zakładające umorzenie postępowania w przypadku nieusunięcia braków formalnych pozwu podyktowane jest założeniem, że nie byłoby prawidłowe dokonanie zwrotu pozwu w sytuacji, w której toczyło się już elektroniczne postępowanie upominawcze (przynajmniej w zakresie koniecznym dla dokonania oceny istnienia podstaw do wydania nakazu zapłaty), a postępowanie toczące się po przekazaniu sprawy jest jego kontynuacją. Wezwanie do „uzupełnienia pozwu” nie jest związane z brakami formalnymi, lecz innymi jego wymogami i nie dotyczy ich rygor umorzenia postępowania (Dariusz Zawistowski, Komentarz do art. 505(37) Kodeksu postępowania cywilnego, stan prawny 01.03.2013 r.).

O tym, jakie wymagania formalne winien spełniać pozew stanowi art. 126 k.p.c. § 2 tego przepisu w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 172, poz., (...)) mówi, że gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz przedmiotu sporu, pisma zaś dalsze - sygnaturę akt. Zgodnie zaś z art. 89 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., pełnomocnik obowiązany jest przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo (rozumiane jako dokument stwierdzający umocowanie) z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa.

Na gruncie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego nie można jednak utożsamiać samego udzielenia umocowania procesowego z pisemnym jego udokumentowaniem (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lipca 2003 r., III CZP 54/03, Prokuratura i Prawo z 2004 r. nr 4, poz. 33). W literaturze procesu cywilnego trafnie bowiem podnosi się, że pojęcie „pełnomocnictwo” ma dwojakie znaczenie: z jednej strony oznacza ono pochodzące od mocodawcy umocowanie pełnomocnika do działania w imieniu mocodawcy, z drugiej strony - dokument obejmujący (stwierdzający) to umocowanie. Dlatego też, wychodząc z takiego założenia, należy przyjąć, że udzielenie pełnomocnictwa (rozumianego jako umocowanie) może nastąpić w dowolnej formie, w tym także ustnej, nie tylko pisemnej. Od udzielenia pełnomocnictwa odróżnić jednak należy jego wykazanie przed sądem, stanowiące jeden z wymogów skuteczności tego aktu procesowego i tym samym podejmowania czynności procesowych przez pełnomocnika w imieniu mocodawcy.

Dokument pełnomocnictwa (albo jego wierzytelny odpis) jest w tym wypadku jedynym dowodem potwierdzającym wobec sądu istnienie umocowania pełnomocnika do działania w imieniu strony. Prowadzi to do wniosku, że przez pojęcie formy pełnomocnictwa procesowego należy rozumieć jedynie wymaganie dotyczące potwierdzenia (ucieleśnienia) oświadczenia woli mocodawcy. Oznacza to, że sam dokument pełnomocnictwa nie ma znaczenia konstytutywnego. Takiego charakteru nie ma też wydanie tego dokumentu, skoro nie stanowi ono udzielenia pełnomocnictwa. Konstytutywne znaczenie ma zatem samo udzielenie umocowania procesowego, w tym również w formie ustnej.

Należy także uwzględnić, aczkolwiek pełnomocnictwa nie można uważać za pismo procesowe, że art. 126 k.p.c. określający ogólne wymagania w odniesieniu do pisma procesowego, nie przewiduje wymogu w postaci wskazania (oznaczenia) daty jego sporządzenia. Tak samo problem ten kształtuje się co do pełnomocnictwa dokumentowanego w formie pisemnej. Pisemny akt pełnomocnictwa nie musi zawierać daty jego sporządzenia, czy też inaczej, brak daty na pełnomocnictwie nie stanowi braku formalnego oraz dalej fakt opatrzenia dokumentu pełnomocnictwa datą późniejszą od daty wniesienia przez pełnomocnika środka zaskarżenia nie może stanowić przesłanki zastosowania sankcji jego odrzucenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2006 r., III SZ 1/06, OSNP z 2007 r. nr 9-10, poz. 148).

Powyższe nie pozostaje w sprzeczności z dalszą treścią przywołanego już wyżej art. 89 § 1 k.p.c., zgodnie z którą Zdania pierwszego nie stosuje się w przypadku dokonania czynności procesowej w elektronicznym postępowaniu upominawczym, jednak pełnomocnik powinien powołać się na pełnomocnictwo, wskazując jego datę, zakres oraz okoliczności wymienione w art. 87. Stosownie do ww. treści pełnomocnik ma wskazać datę udzielenia pełnomocnictwa, co nie oznacza, że dokument pełnomocnictwa musi zawierać datę.

W tej sprawie pełnomocnik powoda złożył w określonym przez Przewodniczącego terminie pełnomocnictwo, na które powoływał się w treści pozwu na etapie elektronicznego postępowania upominawczego. Wynika to w sposób nie budzący wątpliwości z uwierzytelnionych dokumentów załączonych do zażalenia. Prowadzi to do wniosku, że powód wykonał zobowiązanie Przewodniczącego, co powoduje konieczność uznania braku podstaw do umorzenia niniejszego postępowania. Istotnie też zarządzenie do uzupełnienia braków formalnych pozwu nie precyzowało, że pełnomocnictwo ma być opatrzone datą. W postanowieniu z dnia 23 listopada 2005 r., II CZ 100/05, Sąd Najwyższy wskazał natomiast, iż Przewodniczący, wzywając do uzupełnienia lub poprawienia pisma procesowego, musi m.in.

dokładnie oznaczyć braki formalne i sposób ich usunięcia. Niezachowanie tego wymagania pozbawia możliwości zastosowania sankcji z art. 130 § 2 i art. 370 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Szczecinie - na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji niniejszego postanowienia.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)